

og det Mindretal, hvortil jeg hører, afgørende for, at vi maa indstille Valget til Godkendelse.

P. G. C. Jensen: Den ærede Ordfører for Udvalget (Steffensen) har jo fremhævet som sin Hovedbetragtning i denne Sag, at Valgloven er i Strid med Grundloven. Det skulde være mærkeligt, om det var rigtigt! Valgloven, som er givet ikke et Aar efter den gennemsete Grundlov, som er givet, medens vel ikke alle, men dog de allerfleste af de Personer, der havde stemt for den reviderede Grundlov, endnu sadde her i Rigsdagen, da Ministrene vare de samme Personer! Alle disse Mennesker skulde have taget i den Grad fejl af, hvad de havde stemt for et halvt Aar i Forvejen, at de skulde give en Lov, der var i Strid med selve denne Lov, Grundloven, hvis Indhold de altsaa i den allerstærkeste Grad maatte være opfordrede til at være opmærksomme paa! Det vilde være den største Mærkværdighed, man kunde tænke sig, ja, jeg siger ligefrem, at jeg betragter det som hørende til de rene Umuligheder, noget, man ikke kan forudsætte om en Rigsdag og en Regering. Men der er efter min Opfattelse heller ingen Strid, det har jeg forsøgt kortelig at udvikle i Betænkningen, og jeg skal ikke føje meget dertil, men nogle enkelte Bemærkninger maa det dog maaske være mig tilladt at fremsætte.

Jeg spørger: Hvad er Princippet i Forholdstalsvalgmaaden? Det er jo aabenbart dette: at tilsikre Minoriteten en vis Adgang til at sætte et Valg igennem af en Person, om hvem dette Mindretal slutter sig paa en forholdsvis tilstrækkelig Maade. Det er klart, det er Mening. Man vil sikre Minoriteten denne Adgang og denne Ret, at den ikke skal blive underkuet af Majoriteten, som vilde kunne sætte alle Valg igennem, saaledes at Minoriteterne ikke fik et Ord at sige. Det er altsaa Minoriteterne, man vil beskærme, men hvorledes vil nogen, naar der kun skal vælges een Mand, kunne beskærme Minoriteten lige overfor den Majoritet, som vil vælge en anden? Hvor er det muligt? Dersom man kun skal vælge en, kan man ikke vælge den, Minoriteten stemmer paa, men den, Majoriteten vil have, det er absolut nødvendigt. Saa kan man for Resten tale om kvalificeret Majoritet, simpelt Flertal osv. osv., det kommer ikke Sagen ved. Minoriteten er nu en Gang Minoritet, og medens man kan sørge for, at Minoriteten ved Valg af flere faar sin Stilling beskyttet, saaledes

som rimeligt og naturligt er, kan man ikke lade Minoriteten faa Lejlighed til at sætte sit Valg igennem lige overfor en Majoritet, hvor kun een Mand skal vælges. Det er jo absolut givet. Naar nu altsaa Grundlovens § 40 foreskriver, at Valgene af Landstingsmænd foretages efter Reglerne for Forholdstalsvalg, saa maa den efter min Opfattelse have forudsat som en Selvfølge noget, som den ikke behøvede at sige noget om, at ved et enkelt Valg kunde Forholdstalsvalgmaaden ikke anvendes. Vi vide alle sammen, uden at nogen behøver at lære os det, hvorledes et enkelt Valg gaar for sig. Og naar vi alle sammen vide det, har Grundloven ogsaa Ret til at forudsætte: det vide alle Mennesker, det behøve vi ikke at sige noget om, det kan kun ske paa denne Maade, gennem et Flertalsvalg. Og Grundloven kan efter min Opfattelse saa meget mindre have overset, at det forholder sig saaledes, som Grundloven jo selv i § 34 foreskriver, at der skal finde Enkeltmandsvalg Sted paa 2 Steder, nemlig paa Færøerne og paa Bornholm. Men selv om Grundloven ikke havde disse Bestemmelser, selv om man havde lagt Bornholm ind under Sjælland, eller hvad man ellers vilde gøre, og altsaa ladet Forholdstalsvalgmaaden komme til Anvendelse ogsaa der, hvorved man naturligvis kunde have skaffet Bornholmerne den samme Sikkerhed, muligvis endogsaa kunde have udvidet Sikkerheden for, at de vilde faa en Mand efter deres Ønsker, vilde det alligevel ikke kunne undgaas, at Enkeltmandsvalg maatte forekomme, nemlig i det Tilfælde, at et Medlem dør, eller hvis et Medlem taber sin Ret til at sidde i Landstinget. Altsaa, Grundloven kan ikke have overset nogen af disse Ting, maatte absolut vide det, og naar den ikke siger noget om dette selvfølgelig, klare, maa det jo være, fordi den betragtede det som en Selvfølge: det behøvede man ikke at sige noget om. Jeg har i Betænkningen citeret nogle Udtalelser, som fremkom den Gang. Ordføreren for Landstingsudvalget i den Sag var, som bekendt, Krieger, den Mand, om hvem det blev sagt, at hans blotte Nærværelse højnede Niveauet i den Forsamling, hvoraf han var Medlem, en saa fremragende Jurist og dygtig Mand. Og den anden, jeg vil nævne af de betydelige Mænd, der den Gang beskæftigede sig med Sagen, var selve Forslagsstilleren Andræ, en paa sit Omraade jo fuldstændig lige saa fremragende og betydelig Mand som Krieger. Jeg har citeret Udtalelser af disse Mænd, som bestemt vise, at min Op-